

***Raportul Serviciului Fiscal de Stat privind
activitățile de minimizare a practicii de achitare a
salarilor „în plic” și a muncii „la negru” pentru 6
luni ale anului 2024***

Regulamentul comun privind activitatea echipelor multidisciplinare, aprobat prin ordinul comun IFPS nr.393, ISM nr. 12-a, IGP nr. 82, CNSM nr.150 din 05.05.2015, Serviciul Fiscal de Stat (SFS), Inspectoratul de Stat al Muncii (ISM), Ministerul Afacerilor Interne (MAI) și Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM)

Raportul Serviciului Fiscal de Stat de minimizare a practicii de achitare a salariilor „în plic” și a muncii „la negru”, realizate de grupurile multidisciplinare pentru 6 luni ale anului 2024

Activitatea Serviciului Fiscal de Stat este orientată spre realizarea obiectivelor ce-i revin, prin crearea de condiții contribuabililor pentru conformare la respectarea legislației.

Serviciul Fiscal de Stat în vederea verificării respectării legislației în domeniul raporturilor de muncă și protejării drepturilor salariaților, precum și întreprinderii măsurilor de prevenire și contracarare a fenomenului muncii „la negru” și a practicii de achitare a salariilor „în plic”, în scopul realizării obiectivelor strategice prevăzute în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 887 din 22.11.2023 a întreprins un șir de acțiuni conform competențelor.

Prioritatea de bază a Serviciului Fiscal de Stat este ca acțiunile de conformare voluntară întreprinse să contribuie la majorarea nivelului de respectare a legislației de către contribuabili, astfel încât acțiunile de control să fie reduse la minim.

Astfel, acțiunile întreprinse de către Serviciul Fiscal de Stat au fost orientate spre prevenirea și instrumentarea, în cooperare cu organele semnatare ale Regulamentului comun privind activitatea echipelor multidisciplinare, a cazurilor de utilizare a muncii ”la negru”, respectiv prin desfășurarea controalelor ce au vizat identificarea și sancționarea cazurilor de utilizare a muncii (ne)subdeclarată cât și acțiuni de conformare și informare a contribuabililor.

Prin implementarea activităților de conformare, Serviciul Fiscal de Stat își propune crearea unui climat bazat pe încredere și respect reciproc în relația cu contribuabilii și informarea permanentă a contribuabililor privind politica și strategia sa de dezvoltare.

În scopul continuării acțiunilor de conformare voluntară și forțată și informare a cetățenilor privind riscurile fenomenului „salariului în plic” și „muncii la negru” Serviciul Fiscal de Stat a elaborat Planul de acțiuni de prevenire și combatere a fenomenului muncii ne(sub)declarată ”Declară, Achită Legal Salariul” SFS2024 care va fi implementat pe parcursul anului 2024.

Planul de acțiuni ”DALS”SFS2024 pentru anul 2024 prevede acțiuni de asistență și sprijin pentru contribuabilii care execută la timp și în volum deplin obligațiile fiscale, precum și politici de identificare și descurajare a contribuabililor care se eschivează conștient de la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii. De asemenea, Programul stabilește procedura de monitorizare a contribuabililor cu aplicarea tratamentelor de conformare.

Scopul planului de acțiuni constă în creșterea gradului de conformare a contribuabililor din domeniile de activitate economică cu risc sporit de utilizare a muncii ”la negru” și/sau a achitării salariilor în plic prin activități de monitorizare, supraveghere și control, sensibilizarea reprezentanților legali și actorilor sociali implicați.

Acțiunile de conformare voluntară vor cuprinde patru eșantioane semnificative de contribuabili care își desfășoară activitatea în domeniile de activitate cu risc, cu aplicarea filtrelor de selectare: numărul salariaților, salariul mediu lunar mai mic de 5 000 lei, volumul livrărilor considerabile pentru A/2023, comparativ cu profitabilitatea redusă sau pierderi.

Monitorizarea contribuabililor selectați ne va permite să identificăm în timp real numărul real al angajaților, fondul de remunerare și obligațiilor aferente plăților salariale.

Astfel, pe parcursul a 6 luni ale anului de gestiune de către Serviciul Fiscal de Stat au fost întreprinse diverse măsuri cu scopul:

- descurajării fenomenului utilizării muncii ne/subdeclarate prin constatarea și sancționarea cazurilor de încălcare a legislației în domeniul muncii;
- asigurării unui cadru legal legislativ care să contribuie la diminuarea fenomenului muncii la negru și achitarea salariilor în plic, consolidarea metodelor și instrumentelor Serviciului Fiscal de Stat de detectare a cazurilor de utilizare a muncii ne/subdeclarate;
- consolidării interacțiunii între autoritățile responsabile de procesul de combatere a muncii ne/subdeclarate.

Obiectivul principal al Planului „Declară Achită Legal Salariul” SFS 2024 reprezintă conformarea voluntară a contribuabililor la declararea reală a plăților salariale achitate angajaților cu calcularea și achitarea obligațiilor ce le revin conform prevederilor legale.

Sub aspectul realizării obiectivului privind consolidarea interacțiunii între autoritățile responsabile de procesul de combatere a muncii ne(sub)declarate și anume conlucrarea Serviciului Fiscal de Stat cu Inspectoratul de Stat al Muncii, pentru 6 luni ale anului 2024 au fost planificate 9 controale comune. Ca rezultat, 5 controale au fost efectuate de comun acord cu funcționarii Inspectoratului de Stat al Muncii, 4 control în lipsa participării reprezentanților Inspectoratului de Stat al Muncii.

În cadrul controalelor efectuate de comun cu funcționarii Inspectoratului de Stat al Muncii, au fost calculate suplimentar la buget obligații aferente plăților salariale: impozitul pe venit, contribuțiile de asigurări sociale, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, penalități și amenzi în sumă totală de 591 810 lei.

În perioada de referință de către Serviciul Fiscal de Stat au fost examinate 43 petiții recepționate de la cetățeni privind invocarea încălcărilor legislației admise de către angajatori la calcularea plăților salariale și neachitarea de către aceștia a contribuțiilor de asigurări sociale. Din totalul cererilor examinate 12 au fost readresate spre examinare conform la Inspectoratul de Stat al Muncii.

Pentru promovarea politicilor de educație juridică și civică a salariaților, informarea și consultarea celor interesați în aplicarea corectă și eficientă a legislației în domeniul relațiilor de muncă, precum și pentru asigurarea transparenței activității, de către SFS au fost realizate acțiuni informative și de sensibilizare:

- efectuarea vizitelor fiscale la 4 197 agenți economici (17 vizite fiscale efectuate de către DDCM și 4 180 vizite efectuate de către DGDF);
- organizate și desfășurate 68 seminare pentru angajați și angajatorii din sectoarele cu risc înalt de neconformare privind aplicarea legislației.

De menționat, că la agenții economici față de care au fost întreprinse măsuri de conformare prin prisma vizitelor fiscale, pentru 6 luni ale anului 2024 s-a înregistrat o creștere în parte ce ține de obligațiile fiscale calculate aferente plăților salariale cu 121 381 425.4 lei sau cu 31.76 % mai mult comparativ cu perioada similară a anului precedent inclusiv:

- la compartimentul impozitul pe venit din salariu, pentru 6 luni ale anului 2024 au fost calculate obligații fiscale în mărime de 92 891 536.05 lei în creștere cu 41.7 % comparativ cu perioada similară a anului precedent care constituie 65 545 962.38 lei;
- la compartimentul contribuțiilor de asigurări sociale aferente plăților salariale, pentru 6 luni ale anului 2024 au fost calculate obligații fiscale în mărime de 299 263 493.54 lei în creștere cu 29.86 % comparativ cu perioada similară a anului precedent care constituie 230 447 156.32 lei;
- la compartimentul primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente plăților salariale, pentru 6 luni ale anului 2024 au fost calculate obligații fiscale în mărime de 111 308 312.29 lei în creștere

cu 29.29 % comparativ cu perioada similară a anului precedent care constituie cu 86 088 797.78 lei.

În rezultatul activităților desfășurate de către Serviciul Fiscal de Stat, pentru 6 luni ale anului 2024, au fost stabilite încălcări ale legislației în domeniul raporturilor de muncă (diminuarea fondului de salarizare, impozitului pe venit, contribuțiilor de asigurări sociale și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală).

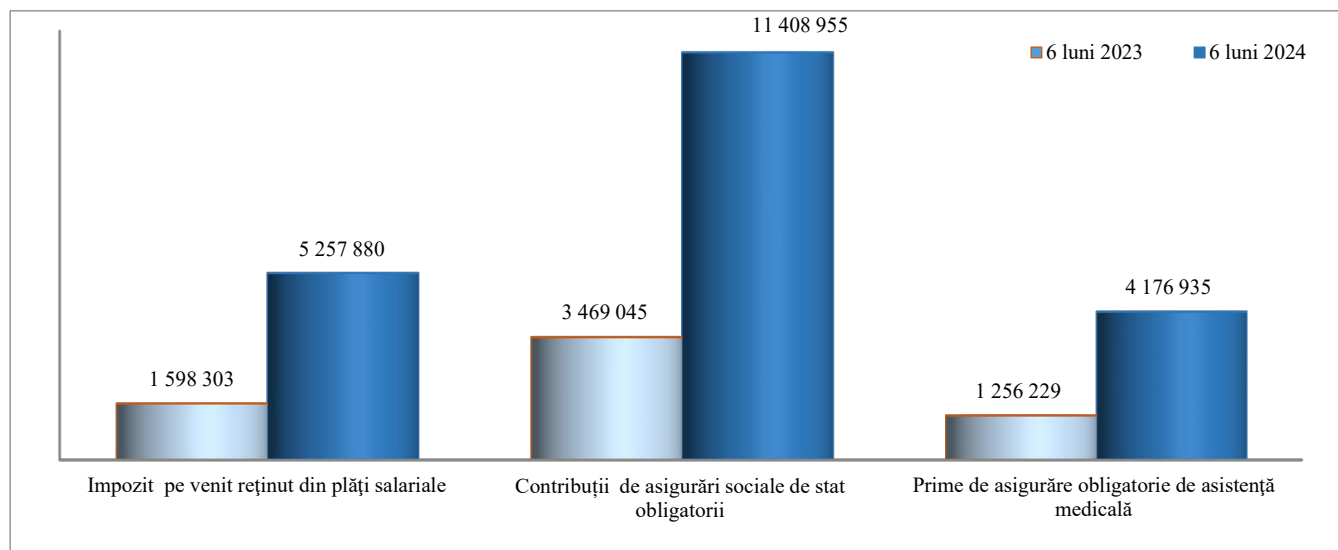
Astfel, au fost adoptate **128 de decizii** asupra cazului de încălcare a legislației, inclusiv referitor la încălcările ce vizează corectitudinea calculării și achitării plăților salariale, impozitelor și defalcărilor aferente acestora.

În consecință, au fost calculate suplimentar la buget obligații aferente plăților salariale: impozitul pe venit, contribuțiile de asigurări sociale, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, penalități și amenzi în sumă totală de 37 173 195 lei din ele achitate 9 714 744 lei.

Pentru încălcarea prevederilor legislației în vigoare aferente raporturilor de muncă, conform deciziilor adoptate s-a calculat suplimentar pentru plata la buget:

- impozit pe venit reținut din plățile salariale în sumă de 5 257 880 lei;
- contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă de 11 408 955 lei;
- prime de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 4 176 935 lei;
- penalități și amenzi aplicate în sumă de 16 329 425 lei.

Tablelul nr. 1 – sumele calculate în rezultatul controalelor, cu referire la încălcările prevederilor legislației în vigoare ce vizează raporturile de muncă, 6 luni ale anului 2024 comparativ cu 6 luni ale anului 2023, lei.

Astfel, pentru 6 luni ale anului 2024 au fost calculate suplimentar la buget obligații fiscale aferente plăților salariale (cu excepția penalităților și amenzilor aplicate) în sumă totală de 20 843 810 lei sau cu **14 520 233 lei** mai mult comparativ cu perioada similară a anului 2023 inclusiv:

- la compartimentul impozitul pe venit pentru 6 luni ale anului 2024 au fost calculate obligații fiscale în mărime de 5 257 880 lei, în creștere cu 3 659 577 lei comparativ cu perioada similară a anului precedent care constituie 1 598 303 lei;

- suma contribuțiilor de asigurări sociale aferente plăților salariale calculate suplimentar la buget, pentru 6 luni ale anului 2024 constituie 11 408 955 lei, mai mult cu 7 939 910 lei comparativ cu 3 469 045 lei cu 6 luni ale anului 2023;

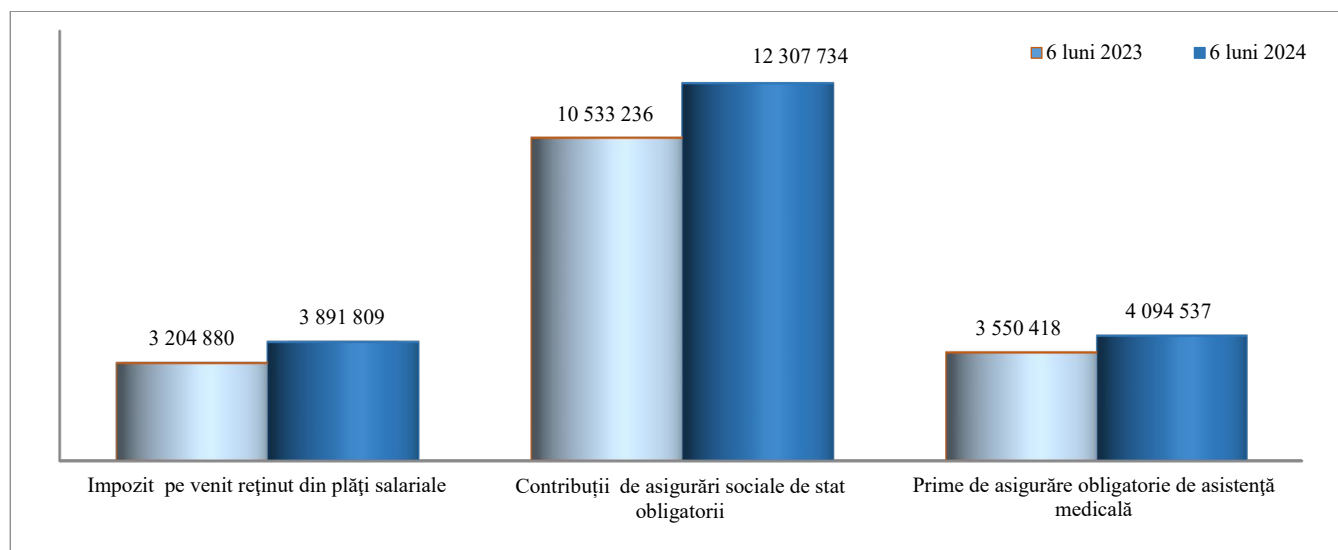
- suma primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente plăților salariale în rezultatul controalelor fiscale pentru 6 luni ale anului 2024 constituie 4 176 935 lei, în creștere cu 2 920 706 lei

comparativ cu 1 256 229 lei pentru 6 luni al anului 2023.

Calculările considerabile sunt datorate în mare parte aplicării metodelor și surselor indirecte de estimare în cadrul controalelor fiscale efectuate la contribuabili, având ca bază nereflectarea în deplină măsură/integrală, în evidența contabilă, documentele de evidență și în dările de seamă a salariilor real achitate angajaților.

Pentru perioada 6 luni a anului 2024 numărul controalelor fiscale în cadrul cărora au fost constatate încălcări ale legislației în domeniul raporturilor de muncă (diminuarea fondului de salarizare și obligațiilor fiscale aferente) a constituit 128 de cazuri comparativ cu 110 de cazuri pentru perioada similară a anului precedent. Suma obligațiilor suplimentar calculate per caz de control rezultativ constituie pentru trimestru I al anului 2024 – 290 415 lei, comparativ cu – 93 063 lei pentru trimestru I al anului 2023.

Tabela nr.2 Evoluția încasărilor la BPN a obligațiilor aferente plăților salariale, se prezintă în diagrama de mai jos (mii lei)

Astfel, încasările:

- la compartimentul impozitul pe venit din salariu, venituri la Bugetul public național administrate de SFS, au înregistrat o creștere cu **21,4%** comparativ cu perioada similară a anului precedent, care constituie 3 891 808.9 mii lei pentru 6 luni 2024 comparativ cu 3 204 880.2 mii lei pentru 6 luni 2023.

- la bugetul asigurărilor sociale de stat obligatorii, au crescut cu **16,8 %** care constituie 12 307 734,4 mii lei pentru 6 luni 2024 comparativ cu 10 533 236.3 mii lei pentru 6 luni 2023;

- la bugetul asigurărilor obligatorii de asistență medicală au crescut cu **15,3%** și care constituie 4 094 536.8 mii lei pentru 6 luni 2024 comparativ cu 3 550 417.8 mii lei pentru 6 luni 2023.

Acțiunile aplicate de către SFS pentru perioada anului 2024 sunt eficiente și urmează a fi realizate în continuare cu intensificarea măsurilor propuse în Planul DAL SFS2024.